

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Aan algemeen bestuur 26 november 2014

T (055) 527 29 11
E info@vallei-veluwe.nl
I www.vallei-veluwe.nl

VOORSTEL

Datum	14 oktober 2014	Portefeuillehouder	drs. T. Klip-Martin
Documentnummer	642156	Programma	Bestuur en belasting
Projectnummer		Afdeling	Strategie en Beleid
		Bijlage(n)	2
Onderwerp	Uitwerking integriteitsbeleid benoemingsproces dagelijks bestuursleden		

1. Voorstel aan ab

Met het oog op het vastgestelde integriteitsbeleid, de gezamenlijke en individuele verantwoordelijkheid van bestuurders voor integriteit én de invulling van de zorgplicht van de dijkgraaf wordt gevraagd in te stemmen met:

- de introductie van het gebruik van de verklaring omtrent gedrag (VOG). In het benoemingsproces van heemraden worden de aanvraag en het overleggen van de uitkomsten hiervan verplicht;
- de introductie van het integriteitsgesprek tussen dijkgraaf en kandidaat heemraden;
- de inbedding van een verplichte risicoanalyse integriteit in de benoemingsprocedure van de heemraden;
- uitvoering van deze risicoanalyses door een extern bureau;
- vaststelling van het bovenstaande door wijziging van het Reglement van Orde Waterschap Vallei en Veluwe zoals weergegeven in bijlage 2.

De wijzigingen hebben als doel het aspect integriteit bij de verkiezing van de heemraden door het algemeen bestuur zo transparant mogelijk te maken.

2. Bestuurlijke aanleiding en vraag

De aanleiding voor het voorstel is gelegen in de wens actief invulling te geven aan de bestuurlijke aspecten van het integriteitsbeleid in het algemeen en aan de zorgplicht van de dijkgraaf voor bestuurlijke integriteit in het bijzonder.

Introductie van de VOG

Voorgesteld wordt dat het waterschap vraagt om het overleggen van een VOG door kandidaat dagelijks bestuurders. Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is een verklaring waaruit blijkt dat het gedrag van een individu in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving. Een VOG voor politieke ambtsdragers wordt altijd afgegeven als er in de afgelopen tien jaar geen strafbaar feit is gepleegd dat relevant is voor de functie. Ab-leden zijn politieke ambtsdragers. Het waterschap kiest ervoor om alleen van aspirant-heemraden een VOG te vragen omdat zij benoemd worden door het AB en niet gekozen zijn.

De dienst Justis van justitie onderzoekt het justitiële verleden van (rechts)personen die een VOG aanvragen en geeft de VOG's af. In het geval van (aankomend) politieke ambtsdragers wordt het VOG aangevraagd door en afgegeven aan de persoon in kwestie. De VOG aanvraag kan ook geweigerd worden door de dienst Justis. In dat geval krijgt de kandidaat heemraad een "Voornemen tot afwijzen". Een beroepsprocedure is dan mogelijk.

In het geval van de kandidaat heemraad overlegt deze het resultaat van de VOG aanvraag aan het waterschap. Het overleggen van het resultaat van de VOG aanvraag geeft een basaal inzicht in de aan- of afwezigheid van integriteitsrisico's. Het is in die zin een aanwijzing en geen waarborg voor integer optreden gedurende de bestuursperiode. Het invoeren van de aanvraag van een VOG geeft wel een maatschappelijk signaal af (zie ook onder paragraaf 3). Het is aan het ab hoe met de resultaten van de aanvraag VOG om te gaan bij de verkiezing van de heemraden.

Gesprek met de dijkgraaf

De invulling van de zorgplicht door de dijkgraaf is erop gericht bewustwording en transparantie te bewerkstelligen en daarmee een klimaat te creëren waarin vraagstukken rond integriteit bespreekbaar zijn. Het in kaart hebben van individuele en gezamenlijke kwetsbaarheden van een bestuur helpt daarbij. Daarnaast speelt het voorkomen van 'integriteitsongelukken' een rol.

In de periode van de coalitievorming zal de dijkgraaf daarom een gesprek voeren met de kandidaat heemraden over integriteit. Dit gesprek vindt plaats vooraf aan de risicoanalyse integriteit. Uit de ervaringen van gemeenten blijkt dat de aanwezigheid van een derde persoon wenselijk is voor het welslagen van een dergelijk gesprek.

Risicoanalyse Integriteit

Om de eigen verantwoordelijkheid van de bestuurder verder te ondersteunen verplicht het waterschap de kandidaat heemraden een risicoanalyse integriteit te laten uitvoeren. De risicoanalyse wordt bestuurlijk beschouwd als de maximale vorm van zelfbescherming. Deze is gericht op de mogelijke integriteitsrisico's en -valkuilen en is primair bedoeld om de (kandidaat) bestuurder een handvat te bieden voor de aankomende bestuursperiode. De uitkomsten van de risicoanalyse integriteit worden met de dijkgraaf besproken. De dijkgraaf koppelt de uitkomsten op hoofdlijnen terug in het fractievoorzittersoverleg

3. Bijdrage aan de doelen

Om onze taken goed uit te kunnen voeren is vertrouwen in het waterschap als gezaghebbende en betrouwbare overheid nodig. Integriteit van de bestuurders is daarvoor een noodzakelijke voorwaarde. De periode van verkiezing en de verkiezing van de heemraden door het ab is een natuurlijk moment om aandacht te besteden aan de integriteit van het toekomstige bestuur. Dit voorstel draagt zo bij aan de uitvoering van ons integriteitsbeleid.

Tegelijk geeft deze invulling mede vorm aan de wettelijke zorgplicht van de dijkgraaf.

4. Uitgangspunten/eerdere besluiten

Integriteitsbeleid Vallei en Veluwe, vastgesteld door het AB op 25 juni 2014.

Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de Waterschapswet (institutionele bepalingen) Aangenomen in TK op 10 juni 2014.

Ter informatie: de genoemde wijzigingswet (Kamernr 33691) bevat een bepaling over de zorgplicht (artikel IV F) die luidt:

"De waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 94, eerste lid, wordt onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid, een lid ingevoegd, dat luidt:

2. De voorzitter bevordert de bestuurlijke integriteit van het waterschap."

5. Maatschappelijk draagvlak/MVO

Aanvullende aandacht voor integriteit door overheden kent een breed maatschappelijk draagvlak.

6. Financiën/begroting

De kosten van een VOG en zijn beperkt. De (behandeling van een) aanvraag van een VOG kost in 2013 € 30,05 (via de gemeente), of € 24,55 (via internet). Omdat het waterschap de kandidaten verplicht tot het overleggen van een VOG ligt het in de rede deze kosten te vergoeden.

De kosten van een risicoanalyse zijn hoger en bedragen rond €1.400,- per kandidaat.

De risicoanalyse integriteit wordt verplicht door het waterschap. De organisatie en de kosten zijn daarmee de verantwoordelijkheid van het waterschap.

instrument	Geschat aantal (mogelijke) kandidaten	Totaal
VOG á €30,05	10	€300,50 (inc. btw)
Risicoanalyse á €1.400,-	5	€7.000,- (exc. btw)

7. Standpunt van de commissie

De subcommissie F.B.A. adviseert het voorstel door te leiden naar het algemeen bestuur als bespreekpunt.

8. Ondertekening

dijkgraaf en heemraden,

mr. G.P. Dalhuisen
secretaris

drs. T. Klip-Martin
dijkgraaf

9. Besluit bestuur

Akkoord conform voorstel. 26.11.2014

Bijlage 1 Uitleg Screeningsprofiel politieke ambtsdragers (bron Dienst Justis/COVOG)

Het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG) beoordeelt aan de hand van een screeningsprofiel of strafbare feiten een belemmering (kunnen) vormen voor de afgifte van de VOG. Er bestaan twee soorten profielen: een algemeen en een specifiek screeningsprofiel.

Algemeen screeningsprofiel

Het algemene screeningsprofiel is onderverdeeld in 8 risicogebieden.

- Informatie
- Geld
- Goederen
- Diensten
- Zakelijke transacties
- Proces
- Aansturen organisatie
- Personen

Voor deze risicogebieden is gekozen omdat zij samen de werkgebieden belichamen waarbinnen sprake kan zijn van macht. Dit kan macht zijn over personen, goederen, productieprocessen en dergelijke. Wanneer macht wordt toegekend aan een persoon die in het verleden niet integer met een soortgelijke verantwoordelijkheid of met een andere relevante verantwoordelijkheid is omgegaan, kan er een risico voor de samenleving ontstaan.

Specifieke screeningsprofielen

Naast bovenstaande risicogebieden is er een aantal specifieke screeningsprofielen ontwikkeld, speciaal voor bepaalde beroepsgroepen dan wel bepaalde doelen. Deze specifieke screeningsprofielen zijn afgeleid van de algemene risicogebieden.

De risicogebieden van het algemeen screeningsprofiel en de specifieke screeningsprofielen geven weer welke risico's zich voor kunnen doen. De risico's die worden benoemd zijn niet limitatief. Het is dus mogelijk dat een VOG wordt geweigerd op grond van een justitieel gegeven dat niet wordt vermeld in het risicogebied of het specifieke screeningsprofiel. Indien in een screeningsprofiel het risico van bijvoorbeeld gewelds- en zedendelicten niet is vermeld, kan even goed dit justitieel gegeven voor de specifieke taak of bezigheid waarvoor een VOG wordt aangevraagd relevant zijn.

Terugkijktermijn: vier jaar

In beginsel kennen de risicogebieden en de screeningsprofielen een terugkijktermijn van vier jaren. In die gevallen waarin een afwijkende terugkijktermijn wordt gehanteerd staat dat in het screeningsprofiel vermeld, dan wel is dat op andere wijze bekend gemaakt.

Screeningsprofiel Politieke ambtsdragers

Dit screeningsprofiel geldt voor alle aspirant-volksvertegenwoordigers, -wethouders en -gedeputeerden. Onder volksvertegenwoordigers worden in deze verstaan (aspirant)leden van de Eerste en Tweede Kamer, het Europees Parlement, raads- en statenleden en het algemeen bestuur van waterschappen. Bij de toets aan dit screeningsprofiel geldt een terugkijktermijn van tien jaren.

Om de integriteit van (potentiële) volksvertegenwoordigers, -wethouders en -gedeputeerden zo goed mogelijk te borgen is gekozen voor een screeningsprofiel, waarin een hoge mate van integriteit beoordeeld wordt. Aspirant-volksvertegenwoordigers zijn belast met vertegenwoordiging van het volk en vervullen in die hoedanigheid een controlerende functie ten opzichte van het (dagelijks) bestuur en zijn belast zijn met het maken van (initiatief)wetten.

Aspirant-wethouders en -gedeputeerden geven sturing aan beleidsvorming op specifieke terreinen en dragen verantwoordelijkheid voor de begroting. Compromitterende situaties moeten worden vermeden, want deze doen afbreuk aan het gezag en vertrouwen. Gezag en vertrouwen zijn de pijlers waarop de positie van volksvertegenwoordigers, wethouders en gedeputeerden is gefundeerd. Om die reden worden zeer hoge eisen gesteld aan de betrouwbaarheid van personen die in aanmerking willen komen voor een dergelijke functie. Derhalve wordt verwacht dat zij terdege strafrechtelijk integer zijn.

Een (aspirant) volksvertegenwoordiger, wethouder of gedeputeerde heeft een bijzondere positie ten opzichte van zijn/haar medeburgers. Door een niet-integere houding kan misbruik worden gemaakt van -en afbreuk worden gedaan aan- deze bijzondere positie. Hierom wordt van hen strikte naleving van de wettelijke voorschriften verlangd.

Eén van de kenmerken van de functie van aspirant-volksvertegenwoordiger, -wethouder en -gedeputeerde is dat wordt omgegaan met zeer gevoelige informatie. Het omgaan met gevoelige informatie brengt het risico met zich mee van misbruik van gegevens, onzorgvuldig omgaan met gegevensdragers, het lekken van informatie, afpersing, afdreiging, vervalsing etc. Als politicus bestaat ook het gevaar

van omkoping of door de verkregen informatie zichzelf een voordeel te verschaffen. Indien blijkt dat de aspirant-volksvertegenwoordiger, -wethouder of -gedeputeerde in de voorgeschreven terugkijktermijn voorkomt en/of is veroordeeld voor feiten die verband houden met de functieaspecten geld, goederen en/of personen zegt dat in negatieve zin iets over zijn/haar kwetsbaarheid en integriteit om als politieke ambtsdrager op te kunnen treden.

Bijlage 2 Wijziging reglement van Orde

Het integriteitsbeleid, de gezamenlijke en individuele verantwoordelijkheid van bestuurders voor integriteit én de invulling van de zorgplicht van de dijkgraaf is voor het RvO van het waterschap uitgewerkt in onderstaand gewijzigd Artikel 7.

Artikel 7 Benoeming leden college van dijkgraaf en heemraden

Oud	Nieuw
1 De verkiezing van de heemraden vindt direct plaats na het afleggen van de eed of verklaring en belofte bedoeld in artikel 6, vierde lid.	Oud vervalt 1 De verkiezing van de heemraden vindt plaats tijdens de vergadering van het algemeen bestuur.
	2 In de periode tussen de verkiezingsuitslag en de vergadering waarin het college van dijkgraaf en heemraden wordt benoemd en bij een tussentijdse vacaturevervulling, wordt aandacht besteed aan de integriteit van de kandidaat heemraad. a. Daartoe zal elke kandidaat heemraad: i. een verklaring omtrent het gedrag aanvragen conform het profiel politieke ambtsdrager; ii. een gesprek voeren met de dijkgraaf. Bij dit gesprek is een door de secretaris aangewezen ambtenaar die zorgt voor verslaglegging; iii. deelnemen aan de aangeboden risicoanalyse integriteit en over de uitkomsten mededelingen doen aan de dijkgraaf. Deze analyse wordt door een extern bureau uitgevoerd. b. Voorafgaand aan de benoeming van de heemraden door het algemeen

	bestuur informeert de dijkgraaf het fractievoorzittersoverleg op hoofdlijnen over de resultaten van het in het tweede lid, sub a. ii bedoelde gesprek en op hoofdlijnen over de mededelingen van de risicoanalyse integriteit. c. Het resultaat van de aanvraag verklaring omtrent gedrag (VOG) wordt aan de secretaris van het bestuur overlegd. De leden van het algemeen bestuur hebben recht van inzage.
2 Het algemeen bestuur stelt vast uit hoeveel leden het college van dijkgraaf en heemraden bestaat met in achtname van het bepaalde in de Waterschapswet en het Reglement waterschap Vallei en Veluwe.	=> lid 3
3 De fractievoorzitter meldt de naam van zijn kandidaat of de namen van zijn kandidaten aan de dijkgraaf, die daarvan mededeling doet aan het algemeen bestuur.	=> lid 4
4. Bij de verkiezing van de leden van het college vindt eerst de stemming plaats voor één zetel voor de geborgde categorieën. Vervolgens vindt de stemming plaats voor één zetel voor de categorie ingezetenen. Tot slot vindt de stemming plaats voor de overige zetels, zoveel als nodig is, voor de categorieën ingezetenen, ongebouwd, natuurterreinen en bedrijven gezamenlijk. Als er evenveel kandidaten zijn als door de desbetreffende categorieën te vervullen plaatsen, worden alle kandidaten als benoemd door het algemeen bestuur verklaard.	=> lid 5

5. Bij de benoeming van een lid van het college van dijkgraaf en heemraden van buiten de kring van het algemeen bestuur wordt overeenkomstig artikel 6, eerste lid, een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Waterschapswet. De werkwijze van deze commissie is overeenkomstig artikel 6, tweede lid.	= > lid 6
---	-----------

Toelichting

Artikel 1

Wijziging als gevolg van nieuwe wetgeving. [artikel 41 lid 4 Waterschapswet]

Artikel 41 lid 4 Waterschapswet

- Artikel 41
 - 1. De leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, worden door het algemeen bestuur benoemd.
 - 2. De benoeming vindt plaats uit de leden van het algemeen bestuur.
 - 3. Gedeputeerde staten kunnen, indien het reglement dat bepaalt, ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid. Geen ontheffing wordt verleend indien het de ombudsman of een lid van de ombudscommissie betreft als bedoeld in [artikel 51b, eerste lid](#).
 - 4. De leden van het dagelijks bestuur treden in ieder geval na de stemming, bedoeld in [artikel J 6a van de Kieswet](#), af:
 - a. op het moment dat ten minste de helft van het door het algemeen bestuur te benoemen aantal leden van het dagelijks bestuur is benoemd en deze benoemingen zijn aanvaard; en
 - b. binnen drie maanden na het begin van de zittingsduur van het algemeen bestuur.

- 5. Het algemeen bestuur kan een of meer leden van het dagelijks bestuur, met uitzondering van de voorzitter, ontslag verlenen, indien deze het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezitten. Op het ontslagbesluit is [artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht](#) niet van toepassing.
- 6. Indien het aantal leden van het dagelijks bestuur dat in functie is, minder bedraagt dan de helft van het door het algemeen bestuur vastgestelde aantal leden, treedt de voorzitter in de plaats van het dagelijks bestuur totdat dit aantal de hier bedoelde helft heeft bereikt.

Door deze wijziging is benoeming in de eerste vergadering niet langer noodzakelijk. Hierdoor ontstaat enerzijds ruimte in het onderhandelingsproces van de coalitievorming. Anderzijds ontstaat ruimte voor activiteiten rondom de borging van integriteit van toekomstige bestuurders op een manier die aansluit bij de werkwijze van provincie en gemeente.

Artikel 2

In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan het integriteitsbeleid van waterschap Vallei en Veluwe. De zorgplicht van de dijkgraaf voor de bestuurlijke integriteit van het waterschap speelt hierin een centrale rol. De werkwijze sluit aan bij de ervaringen van provincie en gemeenten. Bij de uitwerking is rekening gehouden met het monistische karakter van het waterschapsbestuur, waarbij het ab de rol van de benoemingscommissie voor heemraden vervult.